

Literatuur Schrijvers zorgden voor reuring in de Plantagebuurt

'Nee, deze buurt verveelt nooit'

De literaire wandelgids van Ko van Geemert over de Plantagebuurt is onlangs opnieuw verschenen. De schrijver voert ons langs de mooiste plekken. 'Ik kom steeds meer te weten.'

Marten Meijer
AMSTERDAM

In het Wertheimpark staat Ko van Geemert (1950) te wachten. Het is hier: startpunt voor een kleine wandeling door de Plantagebuurt, waarover de publicist in 1993 een boekje schreef: *De Plantage, over literaire wandeling*. Onlangs verscheen een vierde, gewijzigde druk. "Deze buurt was tussen 1840 en 1940 het uitgangspunt van Amsterdam, een plek ook met een veelvoudige geschiedenis." Hij keert in de richting van het Amschattentramment van Jan Wolkers. "Dit was een wandelpark, het ging in 1812 open." Hij wijst naar het grasveld. "Daar stond de Parizaal, de voorloper van het Concertgebouw. Dat was een jolige benaming, het publiek bleef er gewoon door de muziek heen. Want? Gebouwd dat tegenwoordig ook in Parizaal? Ik weet niet of dat, typisch Amsterdam is, hoor."

Wij lopen het park in, staan stil bij de fontein. "Dit park kreeg in 1898 zijn huidige naam, werkeinen was een bankier en filantroop. Kijk, op de fontein staan zeven goede eigenaars van de heer Wertheim." Hij leest op: "Dien kansenaar tot steun, Simon Carmiggont heeft nog een kreukel over die fontein geschreven, over een verkiezingsman. Dat was bij zelf: hij had twee en getuine verhouding met Remise Rahbansin." In restaurant De Plantage aan de Plantagekerkkan - de buurt is een klein gebied dat eigenlijk alleen bestaat uit Plantage Middenlaan, en een paar vlakbij gelegen straten - vertelt Van Geemert over de schrijvers die in deze buurt hebben gewoond of die erover schreven. Ne-

els, Harry Mulisch, Judith Herzberg, Margot Minna A.F.Th. van der Heijden, Oliver Sachs, Gerard Reve. Zelfs de becominge Franse broers De Goncourt schreven over de buurt.

Geboortehuis

We steken de Plantage Parklaan - Van Geemert is er geboren en woont nog steeds in zijn geboortehuis - over en lopen de Henri Polaklaan in, een van de mooiste straten van Amsterdam. "Nee, deze buurt verveelt nooit. Zo ben ik er niet lang gelopen achter gekomen dat in mijn huis psychisch gestoorde boodse mannen werden verzorgd. Zo kom ik steeds meer te weten. Ik was altijd geïnteresseerd in de Nederlandse literatuur. En dan lees je iets wat zich in jouw buurt afspeelt, en dan ga je dat verzamelen, weg je dat bij elkaar en dan is er een boekje."

Van Geemert wijkt naar de Burch van Berlage, het huis waar Parool-journalist Jeanine Roos woonde, en zegt wat literatuurcriticus Kees Fenscoot opmerkte: "Alleen de Henri Polaklaan heb ik nog nooit me gelukkig te zijn." Hij staat even stil, haalt zijn boekje uit zijn binnenzak en kijkt erfrijvoelzaam Isabelle Daubois, die meerkend aan een deur Het Parool geïnteresserde postzegelstempel in 2002. "Par voorjaar *te de Henri Polaklaan* had ik een *Amor góhous*./

Door de roman zag ik de boom en struiken/die bloeden in de achtertuin./ Op een experimenteel Avond ik te schrijven/ op mijn decreet, tweemaal zo oud en getrouwd."/ "Vooral die laatste zin vind ik leuk," zegt Van Geemert.

Aan het einde van de Henri Polaklaan staan we rechtsaf. De schrijver wijst op de heidelen-tuin naast de parkeerplaats van Arts, gebouwd toen er nog woonboten in het Entrepotdok be-

WOENSDAG 1 JUNI 2016 HET PAROOL

HET PAROOL WOENSDAG 1 JUNI 2016

Het Parool

gen, en het aan de overkant een soort Roigoord was. "Een vreemd strakke Plantagebuurt. Die tuin en de parkeerplaats gaan weg, daar leunen de cellen van Arts."

Hollandsche Schouwburg

Ns de vrsag was hij het moosie van de Plantagebuurt vindt, lopen we de Plantagekerkkan af, langs nummer 43 waar Gerard Reve woonde. Van Geemert leest voor uit een brief van Reve: "Ik heb vandaag in de Zoolgese Tuin gewandeld, & konse Vogelpassagen gel beoerd."

We steken de Plantage Middenlaan over, lopen langs het huis van schrijver Esther Gerritsen, langs nummer 9, dat in de oerlog een verzets-

adres was. "Daar woonde Lydia Riezenow, die als enige foto's heeft gemaakt van de bomramp van de Hollandsche Schouwburg, waar Joden wachters op de parkeerplaats."

De hoek om, de Plantage Muidergracht in langs nummer 4, waar dichter Hans Andrius en later schrijver Tim Krabbé woonde, en langs het huis waar schrijver en dichter Adriaan Morfijn ruim vijftig jaar woonde. Morfijn staat op het omslag van *De Plantage, een literaire wandeling*, tegen een boom geklemd in het JW van Overlooptuinen. Een rondje bij de Hortus Botanicus. "Dit vind ik de mooiste plek," zegt Van Geemert. En dan verwijst hij over de ontroerende geschiedenis die Adriaan Morfijn opte-

maakt over tasser Abdásar. Die moet u zelf maar lezen.

We lopen de Plantage Parklaan weer in, richting het Wertheimpark. Van Geemert zit nog met ons, hij moet hier kerse. "Wat me zorgen baart, is dat de gemeente heeft gezegd dat deze buurt wel wat turbulente kan gebruiken. Ze willen het toerisme hier promoten, maar dat willen de bewoners helemaal niet. Turbulentie!" Hij kijkt nog even om zich heen. "Nee, dit hebben we hier echt niet nodig."

Ko van Geemert, De Plantage. Een literaire wandeling. Uitgeverij Bas Lubberhuizen, 144 blz., €17,95.